

ŞİİRİMİZDE BİR RASTLANTI: AHMET MUHIP DIRANAS

Abdullah Uçman

- Kendi ifadesine göre, Ahmet Muhip Dıranas'ın şiirle ilgisi, henüz çocuk yaşlarda iken, o sırada Edirne Askerî Lisesinde okuyan, daha sonra veremden ölen dayısının, eline tutuşturduğu bir şiir kitabıyla başlar. Kimin olduğunu, hatta adını dahi hatırlayamadığı bu şiir kitabından sonra, ona şiiri sevdirenler arasında ilkokul öğretmeni Numan Bey gelir. Henüz 10 yaşlarında Emin Bülend'in (Serdaroğlu), meşhur "Kin" şiirini ezberleyen ve bir tören sırasında bu şiiri yüksek sesle okuyan Ahmet Muhip, bir süre sonra Enis Behiç'in (Koryürek) "Korsan Şiirleri"yle karşılaşır. Ortaokul son sınıfta edebiyat hocası olan Faruk Nafiz (Çamlıbel) ise, onun bir şiirini getirip gösteren arkadaşlarına, "Yok yok, bunda iş yok, boşu boşuna bunlarla uğraşmayın, derslerine baksın!" der. Faruk Nafiz, bu şekilde şiire hevesli öğrencisinin hevesini kırsa da, talih, birkaç ay sonra lise talebesi Ahmet Muhip'in karşısına Ahmet Hamdi Tanpınar'ı çıkarır. Yine sınıftaki gayretkeş arkadaşları, Faruk Nafiz'in beğenmediği şiiri bu sefer Tanpınar'a gösterirler. Tanpınar, Faruk Nafiz'in aksine, bir kabiliyet sezdiği öğrencisini, okulun lojmanındaki kitaplarla dolu bekâr odasına çağırır ve şiirini çok beğendiğini söyleyerek, eline Baudelaire'in meşhur *Fleur de Mal (Elem Çiçekleri)* adlı şiir kitabını verir: "Bunu okuyacaksınız!" der.¹ Ahmet Muhip'in, söz konusu bu acemice şiirinden hatırladığı son dörtlük şöyledir:

*Kolum kanadım kırık,
Çabaladıkça yazık
Beni pis bir bataklık,
Kendisine çekiyor.*

Böylece genç şair, yavaş yavaş da olsa edebiyat dünyasına ilk adımlarını atmış olur.

¹ Âlim Gür, *Ahmet Muhip Dıranas*, Konya 2009, s. 40-41.

Ankara Lisesindeki öğrencilik yıllarında yine Tanpınar'ın önyak olmasıyla, başta Baudelaire olmak üzere simbolist Fransız şairlerini tanıyan Ahmet Muhip, bir konuşmasında sırf Baudelaire'i anlamak için Fransızca'yı öğrendiğini söyler.² Tabii bu tarihten sonra okuduğu ve etkilendiği şairler arasında sadece Baudelaire, Verlaine, Mallarme, Valéry, Rimbaud, Nerval, Edgar Allan Poe, Apolliner ve Aragon gibi yabancı şairler yoktur, bunların yanında divan ve Türk halk şairleriyle Yahya Kemal, Ahmet Haşim, Necip Fazıl, A. H. Tanpınar, Ahmet Kutsi, Cahit Sıtkı, Orhan Veli ve Ziya Osman gibi çağdaşı Türk şairleri de yer alır.

Orhan Okay'ın, "Saf şiir anlayışını benimseyen 40'lı yılların şairleri arasında Necip Fazıl, Tanpınar ve Ahmet Kutsi" ile birlikte onun da adını zikrettiği Ahmet Muhip Dıranas'ın adı, her ne kadar "Fahriye Abla" şiiriyle³ özdeşleşmiş gibi olsa da, onun, Orhan Okay'ın tarifine uygun olan esas şiirleri "Serenad", "Olvido", "Kar", "Köpük", "Büyük Olsun", "Elif" ve "Ağrı" adlarını taşıyan şiirlerdir.⁴

Gençlik yıllarında birçoğumuzun ezberlediği ve:

*Yeşil pencereden bir gül at bana,
Işıklarla dolsun kalbimin içi.
Geldim işte mevsim gibi kapına
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiğ.*

dörtlüğüyle başlayan "Serenad", sanki bir hamlede söylenivermiş izlenimini bırakan, ondaki aşk duygusunun en güzel örneklerinden biridir.⁵ Beş kıtadan meydana gelen şiir aynı tonda:

² Daha sonraki yıllarda siyasi tercihleri dolayısıyla Tanpınar'la Dıranas'ın yolları ayrılır. Özellikle Tanpınar'ın 27 Mayıs İhtilali'ni takip eden günlerde Adnan Menderes aleyhinde yazdığı oldukça ağır yazılar üzerine araları iyice açılır. Bu konuda Tanpınar, muhtemelen Temmuz 1961'de tuttuğu *Günlükler*'inde şunları yazar: "Muhip'i aradım. Meyus ve bana dargın buldum. Mutat edebiyattan sonra mesele benim Demokratlar aleyhinde yazı yazmış olmama gücendiğini söyledi. Adnan Bey'e, Menderes'e küfür etmişim! Darılmadım. Çünkü bütün maişet imkânları yıkılmış, biçare bir halde. Fakat on sene partisinin imkânlarından teneffü' ettiğini unutuyor. Kendisine sanatı bırakmamasını, çalışmasını söyledim. Ayrıldık." (İnci Enginün-Zeynep Kerman, *Günlüklerin Işığında Tanpınar'la Başbaşa*, Dergâh Yayınları, İstanbul 2018, s. 300). Ancak bu konuşmadan beş-altı ay sonra Dıranas, Tanpınar'ın ölümü dolayısıyla yazdığı yazıda, adı geçen tatsız konuşmadan söz ettikten sonra, "... Görüşmemiz de pek tatlı geçmedi zaten, fakat yine de kucaklaşarak ayrıldık. Siyaset denen şeytanın, en yüce duygularla ve mahzâ akılla kurulmuş dostlukları bile bozabileceğinden o gün korkmuştum. Ama heyhat! Ölümü hatırlamamıştım." der (*Yazılar*, İstanbul 1994, s. 476).

³ "Fahriye Abla" şiirinin tahlili için bk. Mehmet Kaplan, *Cumhuriyet Devri Türk Şiiri*, İstanbul 1975, s. 107-116.

⁴ Bu şiirler, şairin bütün şiirlerini bir araya getirdiği *Şiirler* adlı kitabında yer almaktadır (İstanbul 1974).

⁵ Ahmet Muhip Dıranas, *Şiirler*, İstanbul 1974, s. 18-19.

*Pencerenden bir gül attığın zaman
Işıkla dolacak kalbimin içi.
Geçiyorum mevsim gibi kapından
Gözlerimde bulut, saçlarımda çiğ.*

dörtlüğüyle sona erer.

Cumhuriyet'ten sonraki yıllarda Faruk Nafiz Çamlıbel, Orhan Seyfi Orhon, Halit Fahri Ozansoy, Yusuf Ziya Ortaç ve Enis Behiç Koryürek'in meydana getirdiği ve edebiyat tarihlerinde "Beş Hececiler" diye tanınan hecenin beş şairinden sonra, asıl hece veznini mükemmel ve işlek bir hâle getiren ve edebiyat tarihlerinde "Yeni Hececiler" diye anılan şairler arasında Necip Fazıl, Tanpınar, Ahmet Kutsi ve Cahit Sıtkı ile birlikte Ahmet Muhip'in adına da yer verilir. Daha önce hece vezni Beş Hececiler tarafından, aruz gibi son derece monoton bir tarzda kullanılmakta iken Necip Fazıl, Tanpınar, Dıranas ve Cahit Sıtkı, ona farklı bir ahenk ve ritim kazandırır.

Aynı yıllarda isim yapan Necip Fazıl, Orhan Veli ve Âsaf Hâlet gibi Ahmet Muhip de, Ayhan Doğan'ın kendisine yönelttiği bazı sorular üzerine şiir anlayışını şu şekilde açıklama gereği duyar:

"Şiirlerimin daima bir bütün olmasına çalıştım. Aynı sayıda hecelerin durgularından doğan musikiden nefret ederim. Taktileri attım, mısraları bütüne ircâ etmeğe çalıştım. Kulağa hiç de hoş gelmeyen sağır gürültüleri ortadan kaldırmağa, bu suretle kelimelerin ve mısraların kendisine vergi sesini bulmağa çalıştım. Şiir sanatı, ölçülerde olduğu kadar dilde de zaafı güzelliğe çevirme sanatıdır. Bazı şiirlerimde mısralarda görülen ihmallerin de, bile bile olduğunu söylemek isterim. Şiir dilimin konuştuğum dile yakın olmasını istedim. Fakat hiçbir zaman konuşma dilini kendisi yapmağa çalışmadım. Bu, dile şiirde gerekli tansiyonu vermeğe mâni olurdu."⁶

"Şiirde eski-yeni, ileri-geri diye bir dava var mıdır?" tarzındaki Turhan Dökmeçi'nin sorusu üzerine de:

"Konular aynı olsa bile, söyleyiş, dil, şekil değişe geldiği için, eski-yeni diye bir mesele kendiliğinden ortaya çıkar. Ama, yeni, eskinin güzel olmadığı, yahut eski, yeninin güzel olmayacağı anlamına gelmez. Sanatta inkâr değil, kabul esastır." diye son derece mantıklı bir cevap verir.⁷

Onun bir nevi poetikası gibi de okunacak olan 6 kıtalık "Evreni Sevmek ki"⁸ adlı şiirinin 1. ve 3. kıtalarında:

⁶ Gür, *age.*, s. 52-53.

⁷ *age.*, s. 53.

⁸ Dıranas, *age.*, s. 218-219.

*Aç mısın kardeşim, gel olanı bölüşelim,
Ama şiirlerimle seni doyuramam ki,
Ta yıldızlara değin uzansa bile elim,
Daha ötelere, daha... buyuramam ki.*

(...)

*Güzellikleri alır satarım, gel işim bu,
Güzel tellalıyım ben, alan var mı? Neşem bu.
Güzelle yüceltirim insanlığı, işim bu,
Çirkini, kabayı ve hamı kayıramam ki.*

diyen Ahmet Muhip, şiirle asıl yapmak istediği şeyin “güzel”i yakalamak olduğunu ifade eder.

Yarınlara kalacak gerçek şiirin ne olduğunu çok iyi bilen, şiir damarı güçlü, Türkçe durdukça yaşayacak birçok şiir kaleme alan Ahmet Muhip’in şiirlerinin güzel ve kalıcı olmasını sağlayan, her şeyden önce onun dilidir; dili, âdeti bir mermer blok gibi güzelce yontup işleyebilmesidir. Günlük dilde kullanılan, bilinen kelimelerden bilmediğimiz, duymadığımız bir hayal veya düşünce doğurabilmesidir. O, bu mucizeli işi vezin ve kafiyeye dayanarak kolayca yapar. İşte, biraz Necip Fazıl havası da hissedilen “Ve Böyle Biteviye” adlı şiiri:

*Vakit dar olsa gerek,
-Hep içim ürpererek
Diyorum-
Vakit dar olsa gerek.*

*Belirsiz bir âlemde,
-Ekseri penceremde
Bekliyorum-
Bir bahar olsa gerek.*

*Binmişim bir gemiye
-Ve böyle biteviye
Gidiyorum-
Bir diyar olsa gerek.*

Halis şiirden anlayanlar, usta şairlerin eserlerindeki eda ve söyleyiş farkını da kolayca fark ederler. Ahmet Muhip şiirlerinde bir yandan basmakalıbı kırmağa çalışırken, bir yandan da dili, yani Türkçeyi teknesinde yeni bir şekilde yoğurmağa çalışır. Zaman zaman mevcut cümle yapısını zorlayarak içindeki duygu, düşünce ve hayal, özlem ya da can sıkıntısını kolayca dile getirir.⁹ Konuları genellikle aşk, tabiat ve ferdi yaşantılar etrafında yoğunlaşırken, zaman zaman hayatın korkunç boşluk ve dramını sevgi ve güzellik duygularıyla doldurmaya çalışır:

⁹ Mehmet Kaplan, “Dıranas’ın Şiirleri”, *Edebiyatımızın İçinden*, İstanbul 1978, s. 228-232.

*İnsanı insan diye sevmişim, hep severim,
Ve onu tanrılara karşı bile överim.
Ben bütün bir evreni sevmişim, alın terim
Var evrende; öz, üvey diye ayıramam ki.*

Tabiatın ulvilik ve ihtişamı ona, insanoğlunun yeryüzünde yaşadığı dramı daha derinden hissettirir:

*Ah, yazık ki, bütün insanlık güneşsiz,
Ey ateş, nasıl da seni yitirmişiz!*

Ahmet Muhip, özellikle bir nevi *poem* diyebileceğimiz muhteşem güzellikteki “Ağrı” şiirinde bu dramın kaynağını bulur gibi olur.¹⁰ Tabiata ve dünyaya hap-solan insan, Tanrı ile bağlarını koparmıştır:

*Ey, gök perdelere şahlanan tanrısall!
Eteklerindeyiz işte. Ve bir masal
İçinden gelmişiz sana, atlı yaya,
Attığımız okta kismetini bulmaya.
Yitik; perişandır elbet bencileyin
Pişmanlığa ırgat olup geceleyin
Günle bahtın çağrısına koşan kişi,
Ah, iç sıkıntısı! Sen ettin bu işi.
Zevk, o yosma kadın eski bir bahçede
Ayaküstü günah işlenen gecede
Bir umutsuzluk kadehi sunmuştu bana:
Yüzümü maskesiz gösteren ilk ayna.*

Cahit Sıtkı ve Orhan Veli’de olduğu gibi boşluk duygusu zaman zaman onda da kendini gösterir, işte “Maşar Dağı”dan¹¹ bir dördlük:

*İçimde sanki sen esersin
Tanrım! Garip kişi kuş ola,
Seni bir yerde bulmak için
Kendini dağdan aşağı sala.*

(...)

*Boşluklarda Seni arıyor
Dağ bir yanda, kişi bir yanda
Bir yaralı hayvan bağılıyor
Senden ayrı düşen insanda.*

İlhama dayalı olmaktan çok kurgusal diyebileceğimiz şiirler yazan Ahmet Muhip, gelenekten aldıklarıyla hem çağdaşlarından hem de Fransız şiirinden aldıklarını çok iyi kullanır:

¹⁰ Dıranas, *age.*, s. 129-137. Bu şiirin geniş bir şekilde değerlendirilmesi için bk. Mehmet Kaplan, *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar*, C II, İstanbul 1987, s. 287-308

¹¹ Dıranas, *age.*, s. 181-182.

*Dün bir gölge gibi geçti yanımdan,
Oydu, bir bakışta tanıdım onu.*

Ahmet Muhip'in "Büyük Olsun"¹² şiirini inceleyen İkinci Yeni'nin önde gelen isimlerinden Turgut Uyar, onun için "Şiirimizde bir rastlantıdır." der.¹³ Bu şiirde:

İnsan bir yanınca Kerem misali yanmalı

diyen şairin bu şiiri, Leylâ ile Mecnun'da olduğu gibi, yüceltilmiş aşk duygusunun neredeyse zirveye çıktığı bir metindir. Burada büyük bir aşk arzusunu dile getiren şair, eskilerde olduğu gibi, yirminci yüzyılda da pekâlâ ebedî, sonsuz ve büyük aşkların yaşanabileceğini dile getirir:

*Ben büyük şarkıları severim, büyük olsun
Deniz gibi, gökyüzü gibi her şey ve mahzun.
Seviyorsam seni aşk ebedîdir gönlümce
Âşksam kadını değil Tanrıçamsın, ece.
Denizler yolculuğa davet eder de beni
Gidemem düşünerek geri döneceğim günü.
Ben büyük rüzgârları severim, büyük olsun.
Aşkım da, hasretim de hepsi, her şey ve mahzun,
İnsan bir yanınca Kerem misali yanmalı.
Uykudan bile mahşer gününde uyanmalı.*

*

*Elif kara taştan bir köyde yaşıyor
Bir damın sazi, bir ocağın ateşi;
Her akşam kanlarla batan güneşi
Başında ağır bir taç gibi taşıyor.*

dörtlüğüyle başlayan ve askerlik yıllarının hatırası olarak kaleme alınan "Elif"¹⁴, saf bir köylü kızını temsil etmekte, şair onu dışarıdan gözlemlemektedir. Ahmet Muhip onun şahsında Anadolu köylüsünün hayat tarzını, kültürel yapısını, yetişme tarzını, yani değişik özelliklerini ifade eder. Elif ya da Anadolu kadını, çetin tabiat şartları karşısında büyük mücadeleler vermek suretiyle hayatını sürdürmeye çalışır. Elif'in en eski destanlardan süt emmesi, masalların altın beşiğinde uyuması, mağarada geçmiş zamanlardan uğrun uğrun esen ninnilerle büyümesi, Anadolu kadınının bir bakıma beslenme kaynaklarını da açıklar mahiyettedir.¹⁵ Tabiatın ortasında yaşayan, tabiatla iç içe büyüyen, dağın güzel kızı Elif, bir kır çiçeği ya da dağ gülüdür ve şairin nazarında bir nevi "Tanrıça"dır:

¹² Dıranas, *age.*, s. 91.

¹³ Turgut Uyar, *Bir Şiirden*, İstanbul 1983, s. 91-97.

¹⁴ Dıranas, *age.*, s. 140-141.

¹⁵ Bu şiirle ilgili olarak bk. Mehmet Kaplan, *Edebiyatımızın Bahçesinde Dolaşırken*, İstanbul 2007, s. 87-92.

*Elbet bir ömre tek sözüdür kaderin;
Ağrı'nın ak şafağı söken alnında
Mutlu kıyıları kayıp cennetleri,
Elif, sonsuza gebe kız, tek tanrıça!*

Bir konuşmasında “Herkesin bir deniz şehrine koştuğu bugünlerde, ben dağları özler oldum; dağların yalnızlığını, ıssızlığını, Allah’a yakınlığını...” diyen şair, bu özlemini “Dağlara”¹⁶ şiirinde, sevgilisiyle birlikte, bir bakıma modern hayatın dağdağasından kaçarak dağlara sığınmayı şu şekilde dile getirir:

*Gel, seninle yüce dağlara çikalım;
Yalnız yüce dağlar benim aşkıma eş.
O dağlar, hani her gün doğar ya güneş,
Orada. Orada egemen o iklim.*

(...)

*Gel, seninle yüce dağlara çikalım,
Gör kartalların havada akışını
Yıllarca kızılı sarsın bakışını,
Aysız gecelerde ateşler yakalım.
İnsan çilesini almaz oldu aklım
Soyun şehrin sana giydirdiği gömlekten,
Yakın dostlarına bahs aç ölmekten
Ve gel benimle, kaçalım kaçalım...*

Ahmet Muhip'in şiirleri arasında bir bakıma hayatın sonuna yaklaşmış olmasının verdiği karamsarlık duygusunu en güzel yansıtan şiirlerden biri olan “Köpük”¹⁷ şöyle başlar:

*Oyun bitti ve her şey yerini buldu
Akşamla ebedî kızlar anne oldu.
Aynalara bakma, aynalar fenalık;
Denizi, sonsuz olanı düşün artık.*

Gençlik yıllarının geçip gitmesiyle birlikte oyun da bitmiş, kızlar artık anne olmuştur. Her zaman olduğu gibi aynalar hayatın gelip geçiciliğini hatırlatır; bunun için “Aynalara bakma!” diyen şair, sonsuzluğu çağrıştıran, dolayısıyla insanı rahatlatan denizi düşünmeyi önerir. Şair, öldükten sonra da kendisinin hep güzel hâliyle hatırlanmasını arzu eder:

¹⁶ Dıranas, *age.*, s. 127-128.

¹⁷ Dıranas, *age.*, s. 76-77.

*Bir gün beni hatırlayabilirsin ancak,
Güzelsem soyabilirsin çırılçıplak:
Oradayım hep ben, orada, derinde,
Gemilerin ihtiyar köpüklerinde.¹⁸*

*

*Gençliğimi kaybettim birtakım odalarda,
Kaybolan gençliğimi aradığım aynalarda,*

mısralarıyla başlayan “Aynalar”da¹⁹ da, gençliği artık geri getirememenin verdiği umutsuzluk duygusu dile getirilir. Şair burada yaşlılık günlerinde aynaya bakar, aynada hâlâ gençlik izlerinin bulunup bulunmadığını yoklar, fakat ayna ona zamanın geri dönemeyeceğini âdeta fısıldar. Bu karamsarlık hâlini çarpıcı bir ifadeyle, aynalarda elleri böğründe dolaşan ölümler imajıyla ortaya koyar:

*Ölümler dolaşıyor böğürlerinde elleri,
Aynı şeyi arayan akraba hayalleri.
Yalnız taze bir kadın yaşlılığı arıyor:
Yaşlılığım yaşlılığım diye yalvarıyor.
Sırları dökülüyor baktığı aynaların;
Söndürüp yürüyor bir bir aynaları kadın.*

*

*Hoyrattır bu akşamüstüler daima,
Gün saltanatıyla gitti mi bir defa
Yalnızlığımızla doldurup her yeri
Bir renk çığılığı içinde bahçemizden,
Bir el çıkarmaya başlar bohçamızdan
Lavanta çiçeği kokan kederleri;
Hoyrattır bu akşamüstüler daima.*

mısralarıyla başlayan “Olvido”²⁰ da, aynı şekilde karamsarlık duygularıyla yüklü bir şiirdir. Şiirde, akşam vakti güneş battıktan, karanlık çöktükten ve herkes kendi dünyasına çekildikten sonra hissedilen yalnızlık, keder ve hüznün anlatılır. Şaire göre akşam vakti, hüznü hatıraların sökün etmesi, üzüntüyü büsbütün arttırır.

Akşam vakti insan hatıralara dalar: İyi veya kötü geçen günlerin iç içe olduğu hatıralar, renk çığılığı içinde bir bahçe gibidir. Geçmişte bir sürü hatalar yapan insan, zamanla pişmanlıklar duyar ve o hataları unutmak ister, unutuşun tunç kapısını zorlar, ama bu mümkün değildir:

¹⁸ Hilmi Yavuz, “Köpük ve Durée: Ahmet Muhip Dıranas’ın Bir Şiiri Üzerine Yeniden-Okuma Denemesi”, *Dilin Dili*, İstanbul 1991, s. 17-23.

¹⁹ Dıranas, *age.*, s. 152.

²⁰ Dıranas, *age.*, s. 49-51.

*Ey unutuş! Kapat artık pencereni,
Çoktan derinliğine çekmiş deniz beni;
Çıkamaz artık sular altından o dünya.
Bir duman yükselir gibidir kederden
Macerası çoktan bitmiş o şeylerden.
Amansız gecenle yayıl dört yanıma
Ey unutuş! Kurtar bu gamlardan beni.*

*

*Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala, dümdüz bir mavilikte
Kar yağıyor üstümüze, inceden.*

mısralarıyla başlayan ve Ahmet Muhip'in ilk akla gelen şiirlerinden biri olan "Kar"da²¹, sadece karın yağışı tasvir edilmez, kar yağışının çağrıştırdığı çeşitli duygu ve düşüncelere de yer verildiği görülür: Gecedен üstümüze yağan kar, tabiatı beyaz bir örtüye büründürdüğü gibi, şen şarkıları, neşeli yaşantıları da örtmektedir. Yağan kar, aynı zamanda neşenin, aydınlık yaşantıların da durmasına sebep olur. Dışarıda yağan kar, şairi, tatlı rüyalara sürüklemekte ve o bu rüyanın sona ermesini istememektedir. Kışla birlikte dünyanın içine gömüldüğü büyük yalnızlık, ancak bu saf rüyanın beyaz dokusunda unutulabilir:

*Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göge uzanır -tek, تنها- bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
Büyük yalnızlığını dünyanın.*

*

Ahmet Muhip Dıranas şiiri dendiği zaman sadece bunlar mı hatırlanır? Ahmet Muhip şiirlerinde genellikle ferdî duygularını ifade etmekle beraber, zaman zaman millî duygulara da yer verdiği şiirler kaleme alır. Onun "Atlılar"²², "Bayrak"²³, "Yurt"²⁴ ve "Step"²⁵ adlarını taşıyan şiirlerinde Türk milletinin zafer, Millî Mücadele, vatan ve bayrak gibi müşterek değerleri dile getirilir.

*Nehir gibi akıyor nalları altında yer,
Geliyor köye doğru kan rengi biniciler;*

²¹ Dıranas, *age.*, s. 76-77.

²² Dıranas, *age.*, s. 193.

²³ Dıranas, *age.*, s.194-195.

²⁴ Dıranas, *age.*, s. 196-197.

²⁵ Dıranas, *age.*, s. 198.

*Bir an miyop gözlerim aldaniyorsa eğer
Yanıp söniyor bakır gökler kılıçlarında.*

dörtlüğüyle başlayan “Atlılar” şiirinde, milletimizi ve devletimizi koruyan, bu uğurda canlarını seve seve feda eden Mehmetçik’in memleket adına giriştiği savaşlardan alınlarının akıyla çıkmaları ve muzaffer olarak geri dönüşleri, coşkun ve ihtişamlı manzaralar hâlinde canlandırılır.

Bayrak, bir milletin bağımsızlığının, egemenliğinin, millî birlik ve bütünlüğünün sembolüdür. Bunun için Ahmet Muhip bayrak konulu birçok şiir yazmıştır. “Bayrak” adını taşıyan şiir şu şekilde biter:

*Ne toprağa gömülmektir,
Ne ruhun uçması tenden!
Ölüm, ölüm, gülerekten
Bir bayrak altında ölmektir.*

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Ahmet Muhip Dıranas şiirinin tek amacı, sanat, güzellik ve insandır. O, farklı konuları vesile edinse de hep sanatın güzelliğini ve olağanüstülüğünü anlatmaya çalışır. Onu ilgilendiren tek şey sanat güzelliğidir. Baktığı hemen her şeyde, tabiatta, kadında veya eşyada hep estetik değeri yakalamaya çalışır. Bir bütün olarak onun şiirine estetik duyarlık sinmiş olmakla beraber, o bunu “Portre”²⁶ gibi bazı şiirlerinde çok daha açık seçik biçimde ortaya koyar:

*Bir bahara açık duran penceresinde
Belki bir gün gelir geçmiş zamanı arar
Diyerek bir portreyi çizdi sanatkâr,
Bir oda içinin ışık ve gölgesinde.*

*Verdi bir başka renk, başka biçim, hasından;
Diledi ki bir ölümsüz ömür yaşasın,
Geçsin geceleri kışın, günleri yazın,
Süzgün gözlerini seyredip aynasından.*

*Severdi, ağlardı, güler ve hatırlardı
Değişmeden önce sanatın fırçasında;
Onun bu güzele gebe Rönesans’ında
Günler birbirini güden hoş anlardı.*

*Şimdi çerçevede mahpus yaşamaktadır,
Alnında o yaman ölmezliğin zaferi;
Uzak bir rüyada yüzer gibi gözleri,
Artık ne gülmekte ne de ağlamaktadır.*

²⁶ Dıranas, *age.*, s. 16-17.